

“Tinc enveja dels catalans perquè anteposen els seus interessos als d’Espanya”

Què vau sentir el dia 13 d’octubre passat, quan vau poder pujar al primer tren de gran velocitat que unia Madrid i València?

—Vaig pensar en tots els anys i el patiment que hi he esmerçat. Recordava la carretera nacional abans que s’inaugurara l’autovia, primer quan no hi havia l’autovia i s’havia d’anar per l’autovia de Contreras i després les famoses Hoces de Cabriel. Tot aquell patiment... Això, comparat amb estar assegut amb tota la comoditat, el confort, la seguretat i el silenci... Vist en perspectiva, crec que ha pagat la pena la lluita terrible que hem mantingut durant tot aquest temps.

—**Què representa aquesta infraestructura per als valencians?**

—L’altre dia algú deia que tampoc no n’hi havia per a tant, que no calia exagerar. Però crec que és una infraestructura que s’incardina en els esforços que hem fet aquests últims 25 anys. La Comunitat Valenciana ha apostat clarament pel turisme i els serveis i per a aquests dos sectors l’AVE pot ser fonamental. Sense ser el revulsiu definitiu, sí que serà una ferramenta extraordinària que, com deia abans, enllaça amb la nostra aposta de futur. Crec que és una infraestructura que ajudarà molt el turisme i els serveis.

—**Des del 1998 reivindiqueu aquesta infraestructura, però durant un temps semblava que predicàveu al desert. Per què va costar tant que us feren cas a Madrid?**

—Als valencians sempre ens ha costat que Madrid ens fera cas. Quina era la carretera més transitada d’Espanya? La nacional amb Madrid. I va ser quasi de les últimes que es van fer. En el tren encara hem quedat a la meitat, ni dels primers ni dels últims i això ens fa sentir raonablement satisfets, Nosaltres mai no hem tingut pes polític a Madrid. Ni

Federico Félix (Foios, Horta, 1944) és dels que no es mossega la llengua. Com a impulsor de la Fundació Pro-AVE, es felicita per l’entrada en funcionament de la gran velocitat entre València i Madrid, però no s’està de lamentar el servilisme dels polítics valencians als desigs de Madrid.

n’hi tenim ara que hi ha autonomies ni n’hi teníem quan no hi havia autonomies. Quan he vist la victòria de CiU, la primera cosa que he pensat és que encara estarem més fotuts, perquè qual-sevol govern que haja de pactar coses importants pactarà amb CiU.

—**Tornem a la qüestió de la gran velocitat. Heu posat moltes esperances que pugua reactivar el mercat de segona residència a tota la costa. No obstant això, em costa de creure que el turisme familiar, que és el que tenim nosaltres, es desplaça fins a València amb el tren de gran velocitat i no amb cotxe.**

—Jo mai no he dit això de la reactivació. Sí que hem dit que ací hi ha més d’un milió de segones residències. Els

madrilenys no agafen l’avió per a un cap de setmana i agafar el cotxe és una tortura. Una de les coses grans que té l’AVE és que ixes del centre de la ciutat i arribes al centre de la ciutat. Això no passa amb l’avió, perquè et costa més d’arribar a la ciutat que no pas el vol mateix. Per tot això, crec que la utilització de l’AVE per a la gent de segona residència es duplicarà. La gent vindrà el doble que abans per la comoditat i la seguretat que aporta.

Un altre aspecte que per a nosaltres és fonamental és que cada setmana hi ha entre 300.000 i 500.000 persones que apleguen a València per a fer una conferència, per a fer negocis... i que si tenen un tren que en una hora i vint minuts els porta a València, augmentarà la gent que vindrà a visitar la ciutat. València, a més, afortunadament —potser amb un endeutament excessiu— té molt a oferir, a banda de disposar d’un clima i un entorn envejables. És també una oportunitat per al port. València es pot convertir en l’amarratge dels madrilenys. Cal fer paquets de cap de setmana que puguen aprofitar una oferta hotelera de gran qualitat que ara és un poc sobre-dimensionada. Crec, en definitiva, que les expectatives es compliran.

—**Hi ha experts que asseguren, això no obstant, que qui de veritat es beneficia d’aquesta infraestructura és el node més gran, que en aquest cas és Madrid, i no tant València. En diuen efecte absorció. Què en penseu?**

—Discrepe d’això, perquè Madrid i València són economies complementàries: nosaltres tenim platja i ells no; nosaltres tenim un clima i ells un altre. I si jo m’equivocara, s’equivocarien també els 1,2 milions de madrilenys que han comprat segones residències. Les notícies que tenim és que la venda de bitllets és molt més alta de Madrid cap ací que no de València a Madrid. Ara bé, dir que Madrid se’n pot beneficiar més... doncs no ho sé. Qui té l’última paraula són les dades i les dades vindran quan hi haja la infraestructura. Voler pensar-ho avui no té gaire sentit. És indubtable que València es mou molt cap a Madrid, per interessos cap a Madrid, però són dues economies complementàries. Crec que per als directius serà molt profitós.

—**No us fa por que el preu dissiuadesca els usuaris que no són directius?**

—Per a mesurar si una cosa és cara o barata no n'hi ha prou amb el preu. El preu és relatiu i depèn de l'eficàcia que tinga la infraestructura. Parlem de 90 euros, no?

—80 euros.

—Anar i tornar?

—Només anar.

—Per tant són 80 d'anar i 80 de tornar. Parlem de 160. D'acord, però quines alternatives hi ha? Jo estic d'acord que qui haja d'utilitzar l'AVE en pague el cost. El govern no té cap obligació de pagar la infraestructura. Les mateixes companyies o l'autobús paguen el cost del servei. No crec, rotundament, que el preu siga cap handicap per a la utilització de l'AVE.

—**La posada en funcionament d'aquest tren és la culminació de l'eix de la prosperitat de què paraven Francisco Camps i Esperanza Aguirre?**

—L'AVE és una infraestructura de prosperitat. El paísos pobres no tenen AVE. Totes les ciutats que avui tenen AVE n'estan encantades. Tot el món n'està encantat. Jo hi insistesc: per a València serà extraordinari, però tant o més ho serà per a Alacant, que abans del dia 20 tindrà una rebaixa de temps de 40 minuts. I Castelló també estic segur que se'n beneficiarà. D'una altra banda, tant des de Castelló com des d'Alacant, poden estar tranquils, perquè la fundació vigilarà permanentment que els terminis d'execució es complequen.

—**Aconseguida aquesta reivindicació, què ha de demanar ara l'empresariat valencià?**

—Una volta aconseguït açò, el corredor mediterrani és fonamental. És el pas que consolidaria l'eixida de les nostres mercaderies a Europa i al món. Nosaltres donem suport a Ferrmed perquè considerem que és una aposta extraordinària per als nostres interessos.

—**No arriba tard la reivindicació? Tant nosaltres com els catalans hem tingut vocació d'economia oberta i encara no tenim una infraestructura a l'altura...**

Passa que tot alhora no es pot demanar. El corredor mediterrani tenia un problema, que era que no hi havia continuïtat darrere els Pirineus. No tenia sentit deixar les mercaderies a Canfranc. Vèiem clar que s'havien de

FRANCISCO CAMPS

compaginar entre França i Espanya. Ara que aqueixa part és clara, nosaltres hem de reivindicar allò que ens falta, especialment el tram València-Castelló. No hi ha cap raó que justifique que aquest tram no s'haja acabat. Aquest tram s'ha de desblocar.

—**Heu destacat que en la reivindicació del tren de gran velocitat s'han posat d'acord els empresaris de Castelló, València i Alacant, i això que en alguna ocasió heu dit que als empresaris els costa de "fer tribu".**

—Jo crec que naixem amb unes determinades característiques genètiques i nosaltres tenim un problema: som fa-

llers, som molt capaços de divertir-nos, i això és una virtut. Per una altra banda, el poble valencià som treballadors, emprenedors, capaços d'anar endavant, d'anar a Europa sense saber gens d'anglès. Però alhora els valencians no tenen el gen de la unió. Nosaltres no sabem pujar a l'autobús i posar-nos la mateixa gorra, com sí que saben fer els catalans. Això ells ho tenen claríssim: pugen a l'autobús i es posen tots la mateixa gorra i tots diuen i demanen la mateixa cosa davant Madrid. Quan nosaltres apleguem allà, cadascú pensa d'una manera diferent, i això va en contra nostre.

Això ha fet que siguem una comunitat on és igual que mane el PP que el PSOE. Al final som incapaços de traure l'aportació que nosaltres fem a l'estat; no n'obtenim el retorn adequat i per això tenim més endeutament que el que ens correspon. Això és perquè no hem tingut la sort de tenir persones que feren d'ambaixadors de la Comunitat Valenciana a Madrid. No hem fet tribu. No hem tingut un referent aglutinador ni en l'àmbit de les persones ni en el de les institucions o entitats. Els empresaris de Castelló, València i Alacant tenim una relació magnífica, però després, a l'hora de traduir això en reivindicacions a Madrid, tenim moltes dificultats.

—**Manca vertebració, potser?**

—Falta molta vertebració. Nosaltres tenim una societat mal estructurada. Tenim virtuts extraordinàries. Si em preguntes com vull ser com a persona, com som nosaltres o com són els catalans o els bascos, doncs et dic que com els valencians, però si parlem d'economia i d'anar als centres de decisió...

—**En part és perquè ells han tingut una burgesia molt sòlida.**

—Nosaltres hem estat una burgesia poc implicada en els interessos generals dels valencians. És culpa de la burgesia? Sí, però també culpa d'un entorn que ha estat incapaç d'implicar la burgesia com ho van fer els catalans i els bascos. Els catalans han sabut posar els seus interessos davant dels interessos d'Espanya i dels interessos generals. I jo els tinc enveja i gelosia, en la meua condició de valencià. En un estat de les autonomies hem de jugar a les autonomies. [Apuja la veu] Ací tot és Madrid, Madrid, Madrid, Madrid, Madrid!

—**Ofrenem massa glòries a Espanya els valencians?**

—Sí, jo crec que sí. Si em preguntares si aquest model d'autonomies és el que més m'agrada, segurament et respondria que no. Però si el que tenim és un estat de les autonomies, els valencians hem de saber jugar en aquest context. Ací hi ha una autonomia i, per tant, hem de defensar els nostres interessos.

—**Us agradaria una CiU a la valenciana?**

—A mi m'agradaria que els polítics valencians donaren suport, del braç dels empresaris i la burgesia, als interessos dels valencians. M'agradaria que en

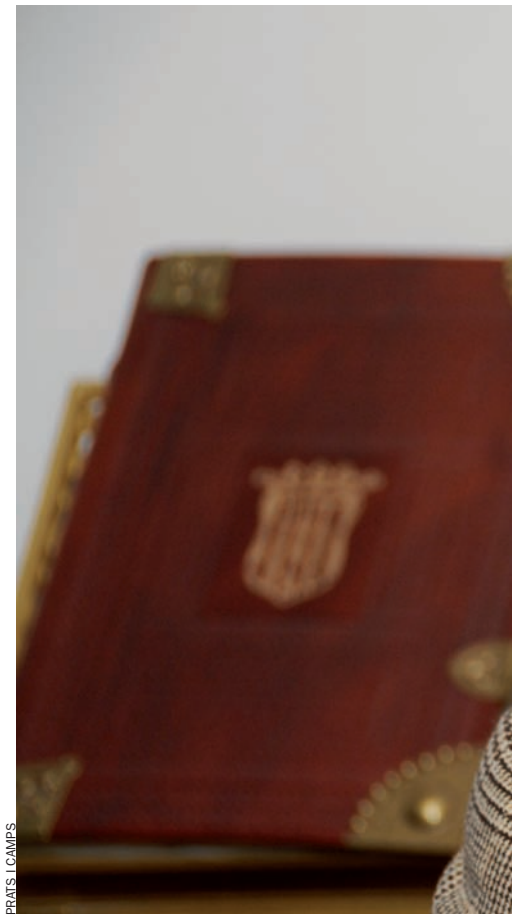
lloc de dir: "Sóc del PP i per tant faig allò que diga el PP", pensaren més en els interessos dels valencians. Haurien d'alçar la veu quan aquells qui els manen proposen coses que van contra els valencians. [Apuja la veu] Ací mana un i el de l'oposició s'hi posa en contra. I quan canvien de cadira, el qui era a l'oposició diu la cosa contrària. Govern i oposició han de fer política d'autonomia, política en clau valenciana. Ells són els qui han de defensar els ciutadans d'aquesta comunitat i, mane qui mane, li hem de deixar clar que com a valencians fem una aportació a l'estat i tenim el mateix dret que la resta de rebre una devolució com la resta de ciutadans. Qui siga president de la Generalitat ha d'exigir a Madrid i discutir-se amb el partit que siga per a reivindicar els interessos valencians.

—**Els polítics valencians han exercit poc de valencians a Madrid?**

—Almenys en el vessant econòmic, que és aquell de què puc parlar, n'han exercit molt poc. No ho han fet bé.

—**N'és un exemple la reestructuració del sistema financer. Les dues caixes valencianes han acabat en grups on tenen un paper secundari.**

—Buf, buf... Les fusions de les caixes valencianes ha estat un fracàs polític, empresarial i social. No podem permetre que ens lleven la tercera i

PRATS I CAMPS

quarta caixa d'estalvis del país. Ara que no em vinguen a dir que la negociació que es fa és de puta mare, perquè

'Alma mater' de la Fundació pro-AVE

Federico Félix sap què és forjar-se una trajectòria des de baix. Nascut a Foios, al cor de l'Horta Nord, la seua família era propietària d'una botiga d'ultramarins. "Anàvem amb carro pels pobles venent sacs de sucre, caixes de sabó...", rememora aquest empresari autodidacte i sense pèls a la llengua que avui reparteix els seus interessos entre els sectors dels pollastres (és, de fet, president de la federació agroalimentària del País Valencià i de l'Asociación Avícola Nacional), els gelats, l'embotellament d'aigua, el negoci de les piscifactories i els cítrics. Entre les seues qüestions pendents i ajornades per sempre més, una oferta per a presidir el València CF, a què va haver de renunciar, a contracor, per manament familiar i perquè, assegura, apassionat com és, hauria estat incapaç de mantenir la mesura a la llotja de Mestalla.

Félix és una de les cares visibles de l'empresariat valencià des de la dècada dels 80. El 1989 va assumir la presidència de l'Associació Valenciana d'Empresaris (AVE), un lobby des del qual es van tramatar alguns dels episodis polítics més destacats de la defenestració dels socialistes de les institucions. Comerciant per natura, Félix i els més destacats membres d'AVE intervingueren en l'arribada de Rita Barberà a l'alcaldia de València el 1991. Quatre anys

ho és, perquè hi ha gent i tècnics molt preparats. Però en aquesta negociació hi ha els bitllets de 5 euros, o de 20,

però els de 500 euros se'n van cap a Madrid. Tant si ens agrada com si no. El SIP és una societat i hem cedit una

després, la jugada, en aquesta ocasió protagonitzada per Eduardo Zaplana, es repetí.

L'any 1998 va impulsar la Fundació pro-AVE, en vista dels beneficis que el tren de gran velocitat havia reportat a la ciutat de Sevilla. "Recorde que el director de l'hotel on jo m'estava sempre que anava a Sevilla em deia que l'AVE havia fet més per aquella ciutat que totes les inversions en infraestructures dels últims cinquanta anys." Convençuts que la gran velocitat era una "benedicció de Déu", iniciaren una intensa campanya, d'una banda, per a involucrar l'opinió pública en la seua demanda i, d'una altra, per a aconseguir compromisos fermes per part de Madrid. Els primers anys de la Fundació pro-AVE, però, foren una travessa pel desert, atès que el govern Aznar tenia unes altres prioritats i que a la Generalitat Valenciana no li interessava d'alçar la veu. L'arribada del PSOE a la Moncloa canvià les coses i avui no hi ha discurs oficial en què no es nomene directament Federico Félix com un dels artífexs de la posada en funcionament de la línia ferroviària Madrid-València.

"Nosaltres vam ser capaços d'una cosa fonamental –explica Félix–, de la qual estem molt orgullosos: haver fet, amb motiu de la Fundació pro-AVE, una coalició entre València, Castelló i Alacant; que les tres províncies, valencians de Castelló, valencians de València i valencians d'Alacant demanem la mateixa cosa. I cal afegir-hi que vam ser capaços d'aglutinar la societat civil. Ha estat una coalició extraordinària."

part del poder de decisió. No dubte que en la negociació faran tant com puguen per a tenir la màxima independència possible. Però és que abans la teníem tota! Per què no hem estat capaços en tants anys de fer una caixa gran quan teníem tot el vímet per a fer la cistella? Jo ja ho vaig dir fa un any: que si no ho feien ells, ho faria el mercat, i ho ha fet el mercat. Haviem d'haver fet una fusió amb les nostres caixes i això hauria estat extraordinari, perquè teníem dues caixes extraordinàries. Teníem un territori magnífic per a una entitat financera, amb perdó, de puta mare. Que ara ho arreglaran i que el SIP no és una tragèdia? Jo, com a valència, em sent profundament decebut i com a empresari, més.

—**Creieu que el govern Camps hauria d'haver fet més?**

—No em feu preguntes d'aquestes perquè no les puc contestar, però és un fracàs per tot això que t'he dit. No puc dir més perquè jo he de treballar a València, tinc negocis de gelats, tinc pollastres, tinc aigua...

—**Vau intervenir en el famós pacte del pollastre [gràcies al qual el suport d'Unió Valenciana va permetre l'ascens del PP al govern de la Generalitat]...**

—En aquest despatx es va signar l'acord, a les 4.30 de la matinada...

—**D'això ja fa quinze anys. Vós, que vau propiciar aquell pacte, creieu que ha tingut el resultat que n'esperàveu?**

—En absolut. No, no, no. Nosaltres fèrem un *pacte del pollastre* en què vam intervenir José María Jiménez de la Iglesia [aleshores president de la Confederació Empresarial Valenciana], i el nostre plantejament va ser molt clar: calia estabilitat de govern, un govern fort. La gent d'Unió Valenciana ens deia que el seu votant era més de dretes que no d'esquerres. I vam fer allò que en consciència convenia. Crec que si allò s'haguera mantingut hauria estat molt bo. Però en tres o quatre anys el PP va fagocitar Unió Valenciana i això ha estat un error terrible. Al principi sí que en vam poder estar satisfets, però el resultat, vist des d'ara, no ha estat satisfactori.

Violeta Tena